

Beslut för naturreservat Luspen i Storuman kommun

(3 bilagor)

Beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) att det område som redovisas på bifogad karta, bilaga 1, ska vara naturreservat.

Beslutet innebär att länsstyrelsens tidigare beslut 1960-01-30 om naturminne för Luspen (dnr. III Ö 27 56) samt skötselplan (dnr 231-2474/91), upphör att gälla i och med att detta beslut vinner laga kraft.

Länsstyrelsen anser att det finns stöd för att upphäva det tidigare beslutet enligt 7 kap 7 § miljöbalken (1998:808).

Luspen naturreservat omfattar i och med detta beslut ett 6 ha mindre område än det som skyddats genom tidigare naturminnesbeslut. Totalt omfattar reservatet nu 24 ha.

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1 252) om områdesskydd fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan, bilaga 2.

2.1 Administrativa uppgifter

Namn	Luspen
Nummer	2402007
NVR	2001591
Kommun	Storuman
Län	Västerbotten
Lägesbeskrivning	15 km SV, ekokarta Storuman 23 H 4-5, c-d. Mittkoordinat: 7220505, 1560932 (RT90, 2,5 gonV)
Naturgeografisk region	33 h (<i>Förfjällsregion med huvudsakligen nordligt boreal vegetation</i>)
Gräns	Se beslutscharta, bilaga 1
Markägare	Storumans kommun och enskilda
Fastigheter	Luspen 1:251 och 3:5
Förvaltare	Länsstyrelsen Västerbotten
Totalareal	24 ha
Skyddad areal produktiv skog	8 ha

Syftet med reservatet

Syftet med säkerställandet av Luspens naturreservat är att bevara dess geologiska egenart av ett stort kalspolningsområde från den sista nedisningens

slutskede och som uppvisar relaterade geologiska företeelser såsom jättegrytor, klipprännor och blockfält. Friluftsliv som grundar sig på allemansrätten ska kunna bedrivas i hela reservatet och besökare ska kunna uppleva områdets typiska geologiska värden. Reservatet ska även kunna utnyttjas för naturstudier, undervisning och forskning.

Motiv för beslutet

Luspen ligger knappt två kilometer från Storumans samhälle, mellan Inlandsbanan och Tvärbanans järnvägsspår. Reservatet utgörs av ett kalspolat hållområde som härrör och vittnar om kraftiga smältvattenflöden under inlandsisens avsmältning i form utav en issjötappning. Jättegrytor, klipprännor och blockfält är andra geologiska företeelser som finns i reservatet. Lillån som i en bågform genomströmmar reservatet i nordvästlig riktning har använts som flottningskanal under flottningssepoken. Skogarna i reservatet består främst av tallskog i varierande ålder och i huvudsak växande på hållmark. Enstaka flerhundraåriga tallar finns spridda i området. Det finns även mindre inslag av myr impediment.

Reservatet ingår i ett större geologiskt intressant sammanhang mellan Storuman och Stensele som utgör ett unikt värde i länet på grund utav det enormt stora kalspolade hållområdet, rullstensåsen längs Blå vägen ner mot Stensele, liksom sanduren och deltat nedströms hållområdet ner till Stensele samhälle.

För att bevara Luspens geologiska värden behövs vissa inskränkningar i sakägarens nyttjande av området och för allmänheten. Störningar från människor som vistas i området begränsas samtidigt ska allmänheten ges goda möjligheter att uppleva reservatets geologiskt speciella värden.

Anläggningarna för friluftslivet ska ha en standard som gör området attraktivt för en intresserad allmänhet. Besökare ska kunna röra sig fritt i reservatet. För att underlätta tillgängligheten sätts skyltar upp som beskriver de geologiska värdena i reservatet

Den negativa påverkan som anläggningen av E 45 haft på reservatets geologiska värden öster om vägen gör att en revidering av reservatsgränsen är också motiverad utifrån syftet med reservatet. Vidare har området exploaterats för industrianläggningar i denna del. Därför kommer området öster om E 45 i och med detta reservatsbeslut inte längre ingå i reservatet. Fortsatt exploatering och förslitning av området är påtagligt hot mot reservatets värden. Därför förtydligas förbudet mot motortrafik och övrig exploatering som påverkar reservatets mark och ytbildningar negativt.

Att Luspen ingår i översiktsplanen för Storumans kommun om ett industriområde i Storuman-Stensele bedöms inte påverka reservatets värden i stor omfattning. Länsstyrelsen har inget att invända mot triangelspåret dragning utifrån den planbeskrivning som presenterats. Bedömningen är att järnvägsdragningen kommer att ske i reservatets norra del som inte utgör det huvud-

sakliga geologiskt intressanta området. Kravet är dock att intrånget kompenseras.

Områdets höga geologiska värden utgör starka skäl för att styra markanvändningen i området. De positiva effekterna för bevarande av de geologiska värdena och för friluftslivet är stora och överväger de negativa effekter som uppstår för markägare och sakägare.

Vid en avvägning enligt 7 kap 25 § mellan allmänna och enskilda intressen bedömer Länsstyrelsen att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet med naturreservatet ska uppnås.

Ärendets beredning

Luspen bildades som naturminne 1960 och har omfattats av en rad fridlysningsbestämmelser. Under årens lopp har det genomförts en del betydande exploateringar i området. På 50-talet anlades en avloppstunnel från Umluspens kraftstation under markytan och Lillån användes som flottningskanal under flottningsepoken. En högspänningsledning går igenom reservatets centrala del.

År 1984 ansökte Vägverket om dispens från fridlysningsbestämmelserna för att anlägga den nya E 45 genom området. Ansökan tillstyrktes av länsstyrelsen med kravet att vägverket skulle kompensera för intrånget. Vägbygget pågick under 1990-1991. Efter vägdragningen upprättade skogsstyrelsen en skötselplan i samråd med länsstyrelsen. Det rekommenderades att titta över reservatets avgränsning samt fridlysningsbestämmelserna på grund utav den nya vägdragningen samt att många bestämmelser över tid blivit inaktuella.

År 2006 begärde Storumans kommun ett tidigt samråd med länsstyrelsen angående kommunens plan för ett industriområde i Storuman-Stensele. Luspen berördes i planen av ett triangelspår mellan Tvärbanan och Inlandsbanan genom reservatets norra del. Vid tidpunkten saknades en samlad tillståndsbeskrivning av reservatets värden. År 2006 gav därför Länsstyrelsen i uppdrag till Mauno Lassila, naturgeograf, att inventera och redovisa ett förslag till åtgärder för att bevara reservatets geologiska värden. Förslaget har legat till grund för en revidering av beslut och skötselplan för naturreservatet.

Skellefteå Kraft ansökte också under 2005 om dispens för att anlägga en kylvattenledning inom reservatet vilket Länsstyrelsen tillstyrkte.

Ärendet har sänts på remiss till berörda sakägare och myndigheter. Remissvar har inkommit från SGU, Storumans kommun och Trafikverket. Ingen av dessa har någon erinran mot förslaget. SGU har gett förslag på ändringar i skötselplan och beslut. Ändringar har beaktats och utförts i text i skötselplanen och indelning av skötselområden. Då syftet med reservatet är att bevara de geologiska värdena har indelningen av skötselområden begränsats till ett område utifrån de geologiska företeelserna i reservatet och inte enligt

naturtyper som tidigare. Vidare har det tillagts berggrundsbeskrivning och kartor för berggrund och jordarter. Remissinstansernas synpunkter har beaktats i skälig utsträckning i beslutet.

Reservatsföreskrifter

För att trygga ändamålet med reservatet förordnar Länsstyrelsen att nedan angivna föreskrifter ska gälla.

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för åtgärder som behövs för att nå syftet med reservatet och som anges i skötselplanen.

A. Föreskrifter om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet (7 kap 5 § miljöbalken)

Det är förbjudet att

1. uppföra byggnad eller annan anläggning, t.ex. parkeringsplats, vindkraftverk, torn, bro, spång, mast, antenn, luft- eller markledning, stängsel eller hägnad,
2. anlägga väg, stig, led, mark- eller luftledning, undantag medges för underhåll av kraftledningsgator inom reservatet,
3. bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar marktopografi, yt- eller dräneringsförhållanden som att gräva, plöja, spränga, borra, schakta, dika, dikesrensa, dämna, dränera, utfylla, tippa, dumpa eller anordna upplag,
4. avverka eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar,

B. Föreskrifter om förpliktelse för fastighetsägare och/eller annan sakägare att tåla visst intrång (7 kap 6 § miljöbalken)

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas att tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet.

1. utmärkning av reservatet,
2. uppsättning av informationstavlor, anläggning av vandringsled,
3. undersökningar och övervakning av områdets geologiska värden.

C. Föreskrifter om rätten att färdas och vistas i, samt om ordningen i övrigt, inom reservatet (7 kap 30 § miljöbalken)

Det är förbjudet att

1. framföra motordrivnet fordon, med undantag för på befintlig skogsbilväg samt snöskoterkörning på snötäckt, väl tjälad mark,
2. göra åverkan på mark- eller växtlighet, döda, stående och liggande träd inräknade,
3. plocka eller insamla växter eller växtdelar, lavar, mossor och svampar med undantag för bär och matsvamp,
4. uppsätta tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift och därmed jämförbar anordning.

Upplysningar

Länsstyrelsen vill erinra om att utöver reservatsföreskrifterna gäller även andra lagar, förordningar, och föreskrifter för området.

Brott mot föreskrift som meddelats enligt 7 kap 5 och 30 §§ miljöbalken kan medföra straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid med meddelad föreskrift, kan Länsstyrelsen enligt 26 kap 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap 7 § miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl.

Chris Heister

Marlene Olsson Cipi

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan
3. Hur man överklagar

Sändlista

Anna Kristina Sahlman, Zakrisvägen 6, 923 00 Storuman
Anders Sahlman, Smedsvägen 5, 923 32 Storuman
Jan-Erik Sahlman, Parkvägen Mjövik, 370 24 Nätraby
Storumans kommun, Miljö- och samhällsbyggnadskontoret, 923 81 Storuman
Trafikverket Box 809, 971 25 Luleå
Fortifikationsverket, Box 9101, 961 19 Boden
Lantmäterimyndigheten i AC-län, Box 3044, 903 02 Umeå
Riksantikvarieämbetet, Box 5405, 114 84 Sthlm
SGU, Uppsala, Box 670, 751 28 Uppsala
Vattenfall, Strandgränd, 923 31 Storuman
Skogsstyrelsen, Box 284, 973 24 Luleå
Vapsten c/o Lars-Anders Ågren, Box 107, 920 64 Tärnaby
Ubmeje Tjälddie c/o Oleg Omma, Stintbäcken 133, 920 66 Hemavan
Naturskyddsföreningen i Västerbotten, c/o Sture Gustafsson
Storgatan 55 E, 910 60 Åsele

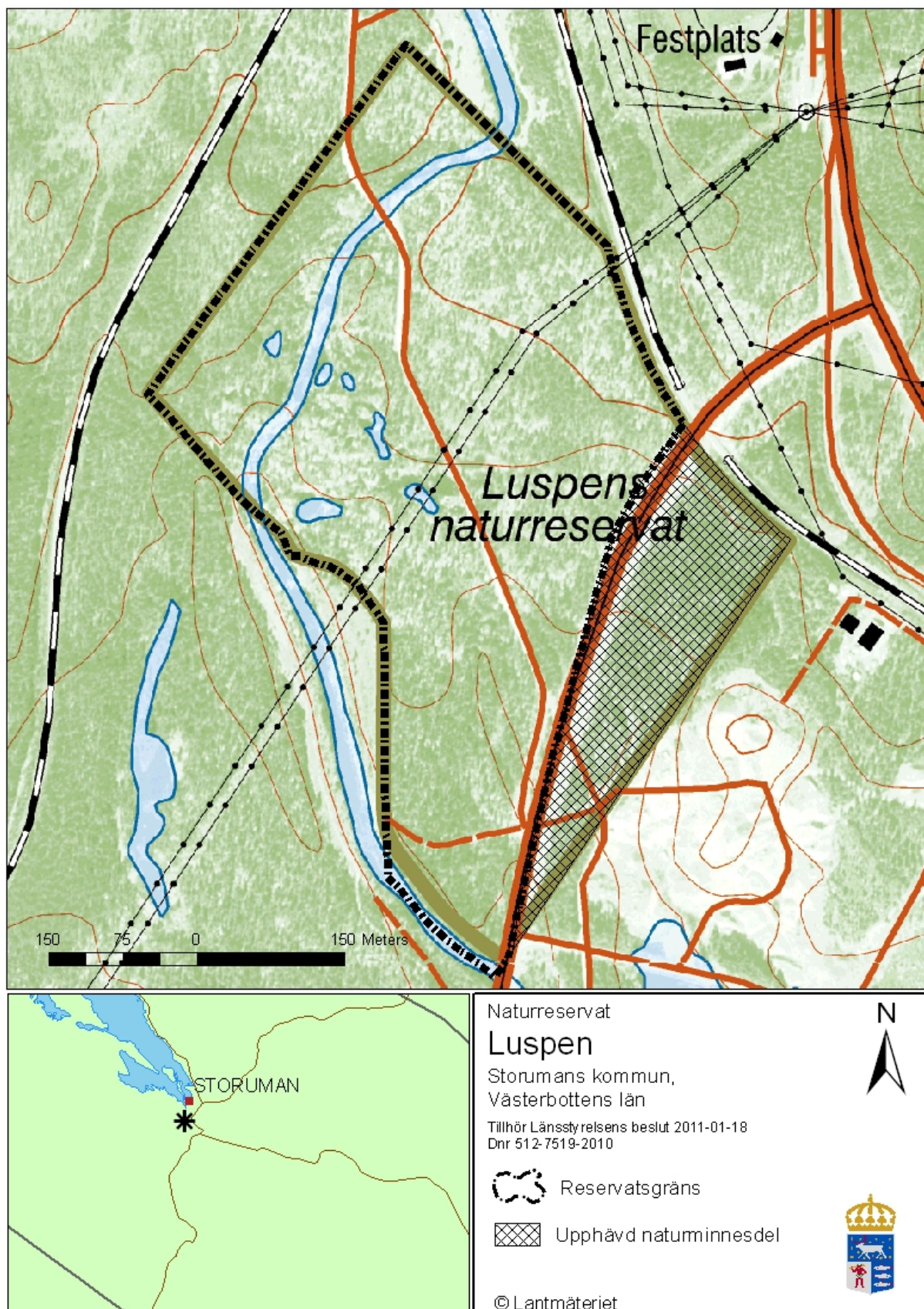
Kopia till (inklusive bilagor)

Naturvårdsregistret

Bilaga 1.

till Beslut om Luspens naturreservat

Beslutskarta till naturreservat Luspen

Länsstyrelsen
Västerbotten

Hur man överklagar till Regeringen

Är du missnöjd med Länsstyrelsens beslut kan du överklaga detta hos Regeringen, men klagan ska lämnas eller skickas till Länsstyrelsen. Överklagan ska vara skriftlig och undertecknad.

Var tydlig med att

- skriva vilket beslut som överklagan gäller. Det gör du enklast genom att ange ärendebeteckningen (exempelvis 555-2222-2009),
- redogöra för varför du menar att Länsstyrelsens beslut är fel och hur du anser att beslutet ska ändras,
- underteckna brevet, förtydliga namnteckningen, uppge adress och telefonnummer.

Om du anlitar ombud kan istället ombudet underteckna brevet. I så fall bör en fullmakt sändas med.

Om du har handlingar eller annat som du anser stöder din ståndpunkt så bör du bifoga dem.

Brevet ska lämnas in eller skickas till:

Länsstyrelsen i Västerbottens län
901 86 UMEÅ

Länsstyrelsen måste ha fått brevet **inom tre veckor**, räknat från den dag när du fick beslutet, annars kan överklagandet inte tas upp.

SKÖTSELPLAN FÖR LUSPENS NATURRESERVAT I STORUMANS KOMMUN

Länsstyrelsen i Västerbottens län
Storgatan 71B
901 86 Umeå
Växel: 090-10 70 00

1. Syfte med säkerställande och skötsel

Syftet med säkerställandet av Luspens naturreservat är att bevara dess geologiska egenart av ett stort kalspolningsområde från den sista nedisningens slutskede och som uppvisar relaterade geologiska företeelser såsom jättegrytor, klipprännor och blockfält. Friluftsliv som grundar sig på allemansrätten ska kunna bedrivas i hela reservatet och besökare ska kunna uppleva områdets typiska geologiska värden. Reservatet ska även kunna utnyttjas för naturstudier, undervisning och forskning.

2. Beskrivning av objektet

2.1 Administrativa data

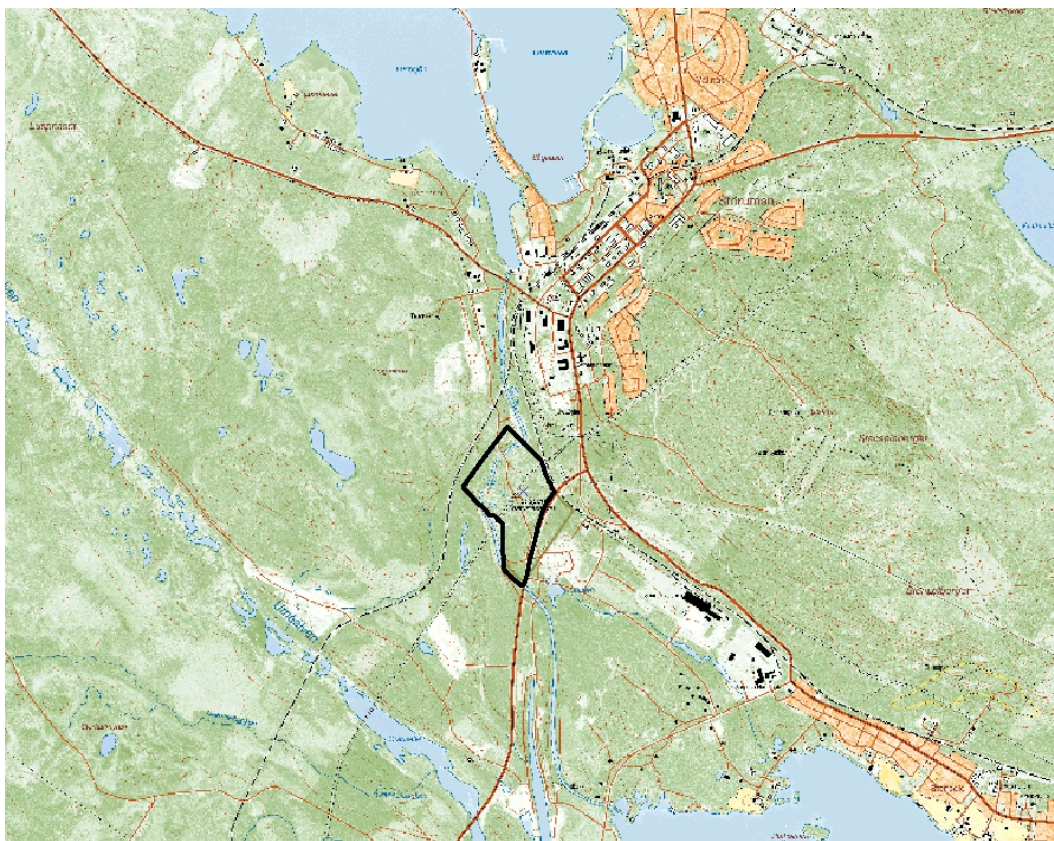
Namn	Luspen
Nummer	2402007
NVR	2001591
Kommun	Storuman
Län	Västerbotten
Lägesbeskrivning	15 km SV, ekokarta Storuman 23 H 4-5, c-d. Mittkoordinat: 7220505, 1560932 (RT90, 2,5 gonV)
Naturgeografisk region	33 h (<i>Förfjällsregion med huvudsakligen nordligt boreal vegetation</i>)
Gräns	Se beslutskarta, bilaga 1
Markägare	Storumans kommun och enskilda
Fastigheter	Luspen 1:251 och 3:5
Förvaltare	Länsstyrelsen Västerbotten
Totalareal	24 ha
Skyddad areal produktiv skog	8 ha

2.2 Naturtyper enligt Natura 2000

		Areal (ha)
3930	Hällkar	0,3
3970	Mindre vattendrag med låg grad av naturlighet	0,6
7140	Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn	0,3
8920	Gles hällmarkstallskog	13,7
9011	Tallskog	5,8
9900	Ickenatura-skog	1,7
9740	Skogbevuxen myr	1,4

2.3 Allmän beskrivning av reservatet

Naturreservatet Luspen ligger cirka 2 kilometer från Storuman, mellan järnvägsspåren Tvärbanan och Inlandsbanan. I söder tangerar gränsen mot E45 och Lillån går igenom reservatet i en bågform och ansluter till Umeälven. En annan mindre väg, Mellansänksvägen, korsar reservatet i nordsydlig riktning

Figur 1. Översiktskarta för naturreservatet Luspen (reservatsgräns = svart linje).

Den blottade berggrunden utgörs i den norra delen av ljusgrå medelkornig granit och i södra delen av sedimentgnejs (metagråvacka) som är kraftigt uppsmält med ådror och körtlar av pegmatit. I graniten finns rikligt med fragment av den angränsande sedimentgnejsen vilket visar att graniten är yngre och har trängt in i sedimentgnejsen. Diabasgångar ansluter till reservatsområdet, dels allra längst i söder och dels strax norr därom.

Naturreservatet har utgjort utlopp för en kraftig issjö under den senaste inlandsisens avsmältning. Allt löst material har spolats bort och urspolningen har troligen varit mycket kraftig genom att en mäktig isälv medverkat i erosionsarbetet. I den kalspolade bergytan finns flera jättegrytor och klipprännor även urspolade blockfält påträffas i området. Huvuddelen av området har hållmarkskaraktär men här finns också myrar och hållkar insprängda i bergområdet.

Skogen inom reservatet består i huvudsak av tallskog i varierande ålder växande på hållmark och blockig mark samt med inslag av myrimpediment. Enstaka flerhundraåriga tallar finns i sydligaste delen.

Naturreservatet har under lång tidsperiod utsatts för olika exploateringsprojekt och är starkt påverkat av mänsklig aktivitet. I början av 90-talet byggdes riksväg 45 genom ett stort hållmarksområde som ingick i den dåvarande avgränsningen. Under markytan genomkorsar avloppstunneln för Umluspens kraftstation. Lillån som passerar reservatet har tidigare nyttjats som flötningskanal. I reservatets centrala del genomkorsar en högsämningsledning och bildar en bred kraftledningsgata. En skoterled passerar reservatet och följer till stor del kraftledningsgatan i väst-östlig riktning. Det finns även spår av äldre tiders plockhuggning i reservatet.

Luspen utgör främst ett lokalt friluftsområde som utnyttjas för promenader av närboende och skoterkörning vintertid.

3. Indelning i skötselområden

Reservatet är indelat i ett skötselområde med utgångspunkt från de övergripande geologiska värdena i området (bilaga 2). För varje skötselområde redovisas ett antal mätbara bevarandemål. Bevarandetillståndet anses gynnsamt när dessa mål är uppnådda.

3.1 Skötselområde 1, Kalspolningsområde – areal 24 ha

Kalspolningsområdet består i sin helhet av ett stort hållområde med geologiska bildningar från den senaste nedisningens slutskede. I det kalspolade området finns jättegrytor, hållkar, klipprännor och blockfält (bilaga 2, delområde 1). I skötselområdet ingår även tallskog med inslag av block och hållmark samt mindre myrområden. Skötselområdet ska lämnas för fri utveckling, vilket innebär att utvecklingen ska präglas av naturliga processer.

Det är gynnsamt tillstånd när följande bevarandemål är uppnådda:

- Orörda hålltytor, vattenerosionstrukturer, hållkar och blockfält
- Endast naturlig inväxning och förändring av vegetation och skogsareal

Skötselåtgärder

Inga åtgärder

4. Friluftsliv och anläggningar

Det övergripande målet för friluftslivet är att området ska nyttjas utifrån dess naturgivna förutsättningar. Då den förväntade tillströmningen till reservatet bedöms bli liten är det i dagsläget inte aktuellt att öka tillgängligheten. För närvarande finns en stig från samhället in ett stycke i reservatet längs Lillån s.k. Kärleksstigen. Om behovet för tillgänglighet skulle förändras kan stigen ytterligare förlängas till en vandringsled med informationstavlor som beskriver de geologiska värdena i reservatet. Lämplig placering av anläggningarna presenteras i bilaga 3.

Mål

- Det ska finnas väl underhållna informationsskyltar i A2- format med en karta över reservatet, en beskrivning av de geologiska värdena samt föreskrifter för allmänheten.

Skötselåtgärder

- Montering av informationsskyltar

5. Övriga anläggningar

Inga övriga anläggningar finns.

6. Nyttjanderätter

Jakt får bedrivas av jakträttsinnehavare enligt gällande jaktlagstiftning och i enlighet med gällande reservatsföreskrifter.

7. Utmärkning av gränser

Reservatet ska hållas väl utmärkt enligt svensk standard och Naturvårdsverkets anvisningar. Gränserna bör ses över vart 10:e år och målas om vid behov.

8. Sammanställning av åtgärder

Skötselåtgärd	Var	Prioritet
Montering av informationsskyltar	Se bilaga 2	1

¹ Siffran anger prioritetsordning i de fall genomförandet av skötselåtgärderna begränsas av tillgängliga resurser, 1 är högsta prioritet och 3 är lägsta.

9. Tillsyn och uppföljning

Tillsynen av området utförs av naturvårdsförvaltaren och ska dokumenteras skriftligt. Tillsynen innefattar, utöver en besiktning av att reservatsföreskrifterna efterlevs, även alla anläggningar, utmärkningar och skyltar inom reservatet. Brister och fel ska dokumenteras och åtgärdas.

Tillsynen och uppföljningen av reservatet kommer tillsammans att utgöra ett underlag för en eventuell revidering av skötselplanen.

9.1 Uppföljning av skötselåtgärder

I samband med att skötselåtgärder utförs ska utgångsläget innan åtgärden, tidpunkt för åtgärd, åtgärdens omfattning och utförande samt uppnått resultat dokumenteras för att möjliggöra en långsiktig uppföljning. Vidare ska även kostnaderna för åtgärderna noteras.

9.2 Uppföljning av bevarandemål

Områdets bevarandemål ska följas upp enligt nationellt fastställda metoder för uppföljning av skyddad natur. Uppföljningen kommer att ske utifrån reservatets skötselområden och indelningen i naturtyper. Indelningen kan komma att ändras efter ytterligare fältbesök i reservatet eller efter att området har flygbildstolkats.

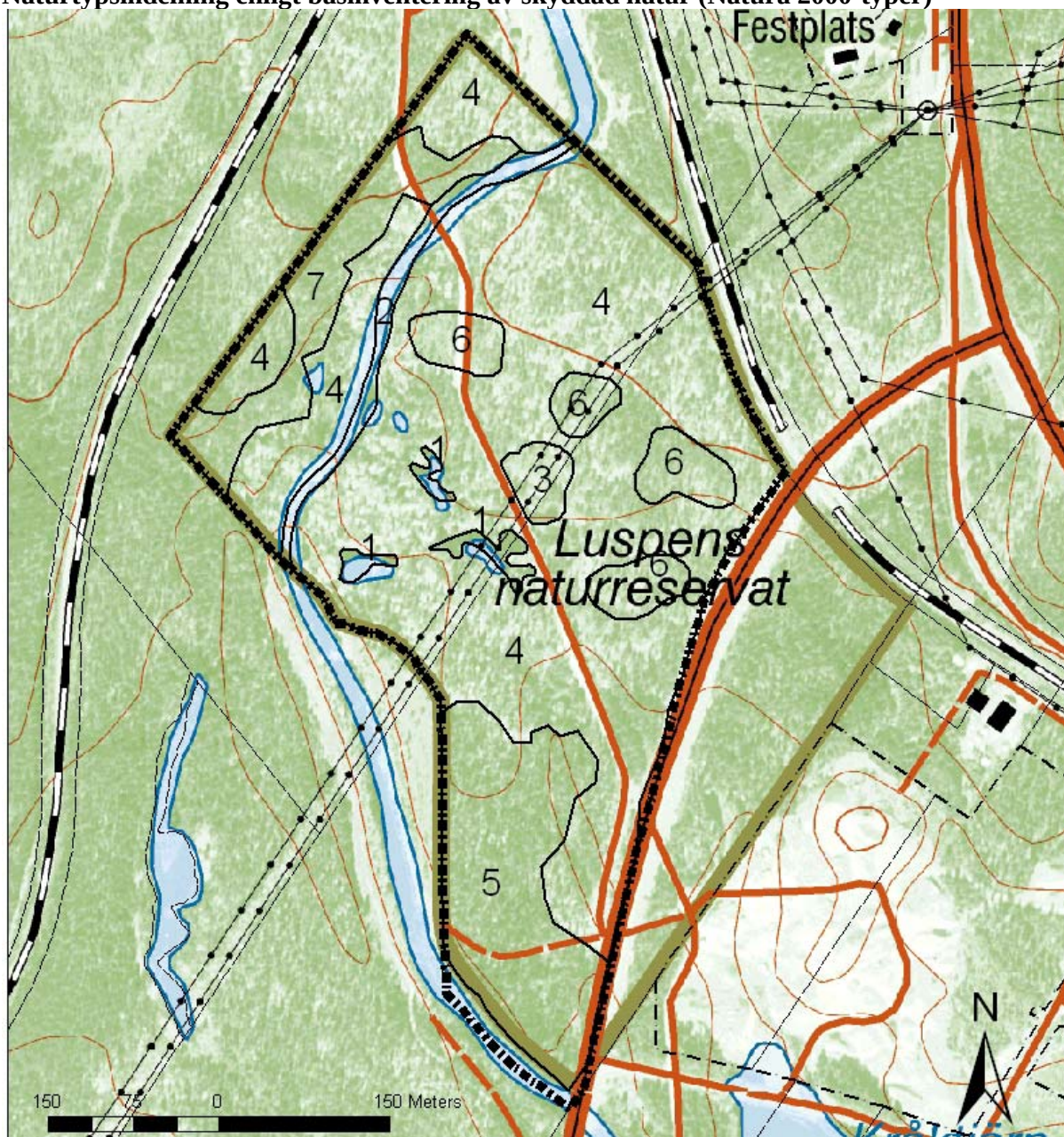
Kartbilagor:

- Bilaga 1. Naturtypsindelning enligt basinventeringen för Natura 2000
- Bilaga 2. Skötselområden
- Bilaga 3. Friluftslivsanläggningar
- Bilaga 4. Jordartskarta
- Bilaga 5. Berggrundskarta

Bilaga 1

till skötselplan för Luspens naturreservat

Naturtypsindelning enligt basinventering av skyddad natur (Natura 2000-typer)

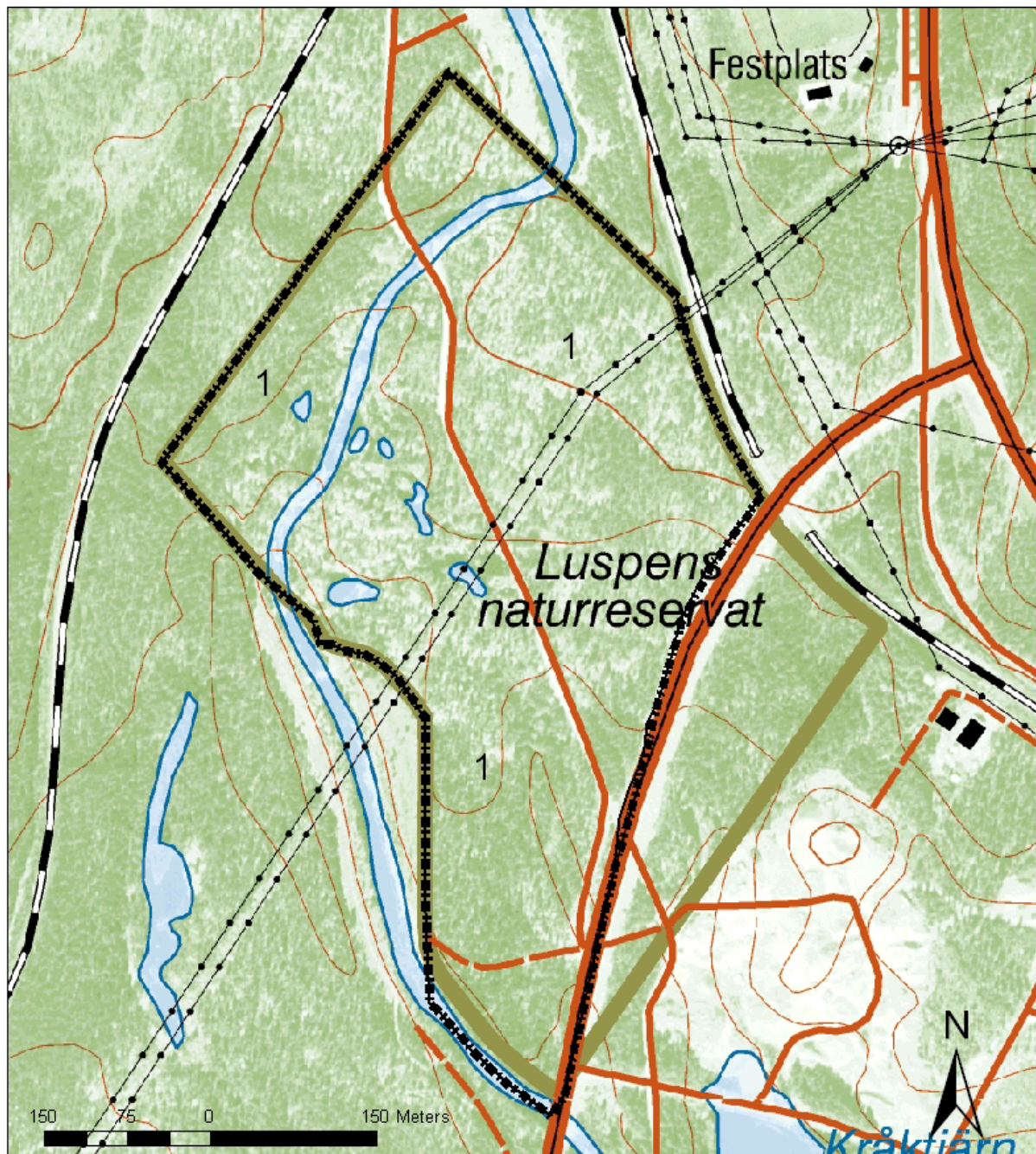
Karta över naturtyper enligt basinventeringen av skyddad natur,, tillhörande skötselplan för Luspens naturreservat dnr 512-7519-2010

1. Hällkar (3930)
2. Mindre vattendrag med låg grad av naturlighet (3970)
3. Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn (7140)
4. Gles hällmarkstallskog (8920)
5. Tallskog (9011)
6. Skogbevuxen myr (9740)
7. Icke natura skog (9900)

Bilaga 2.

till skötselplan för Luspens naturreservat

Karta över skötselområden i Luspens naturreservat

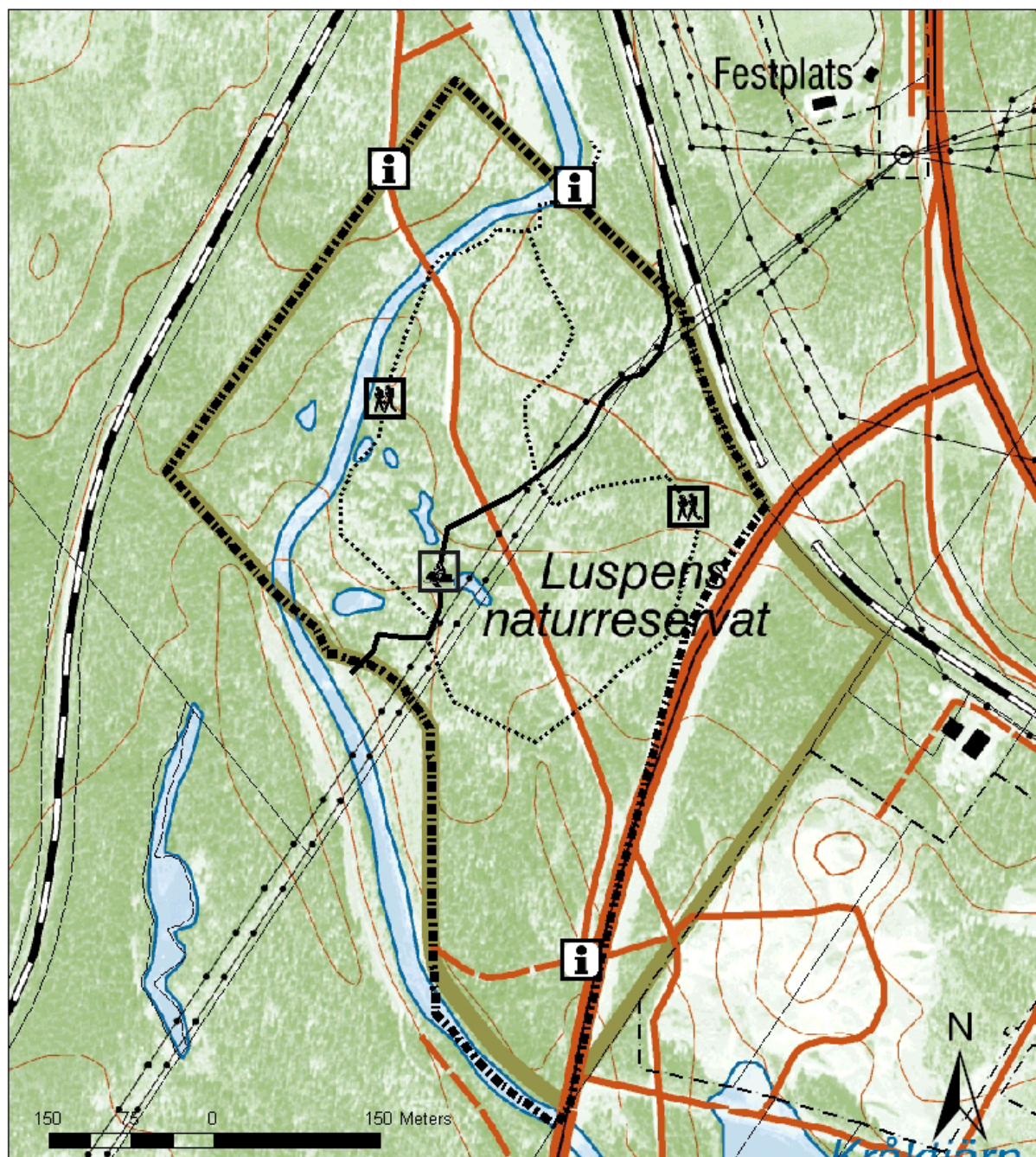
Karta över skötselområden för naturvärden, tillhörande skötselplan för Luspens naturreservat dnr 512-7519-2010

1. Kalspolningsområde- fri utveckling.

Bilaga 3.

till skötselplan för Luspens naturreservat

Anläggningar för friluftsliv

Karta över anläggningar för friluftsliv, tillhörande skötselplan för Luspens naturreservat dnr 512-7519-2010

Informationstavla

Vandringsled

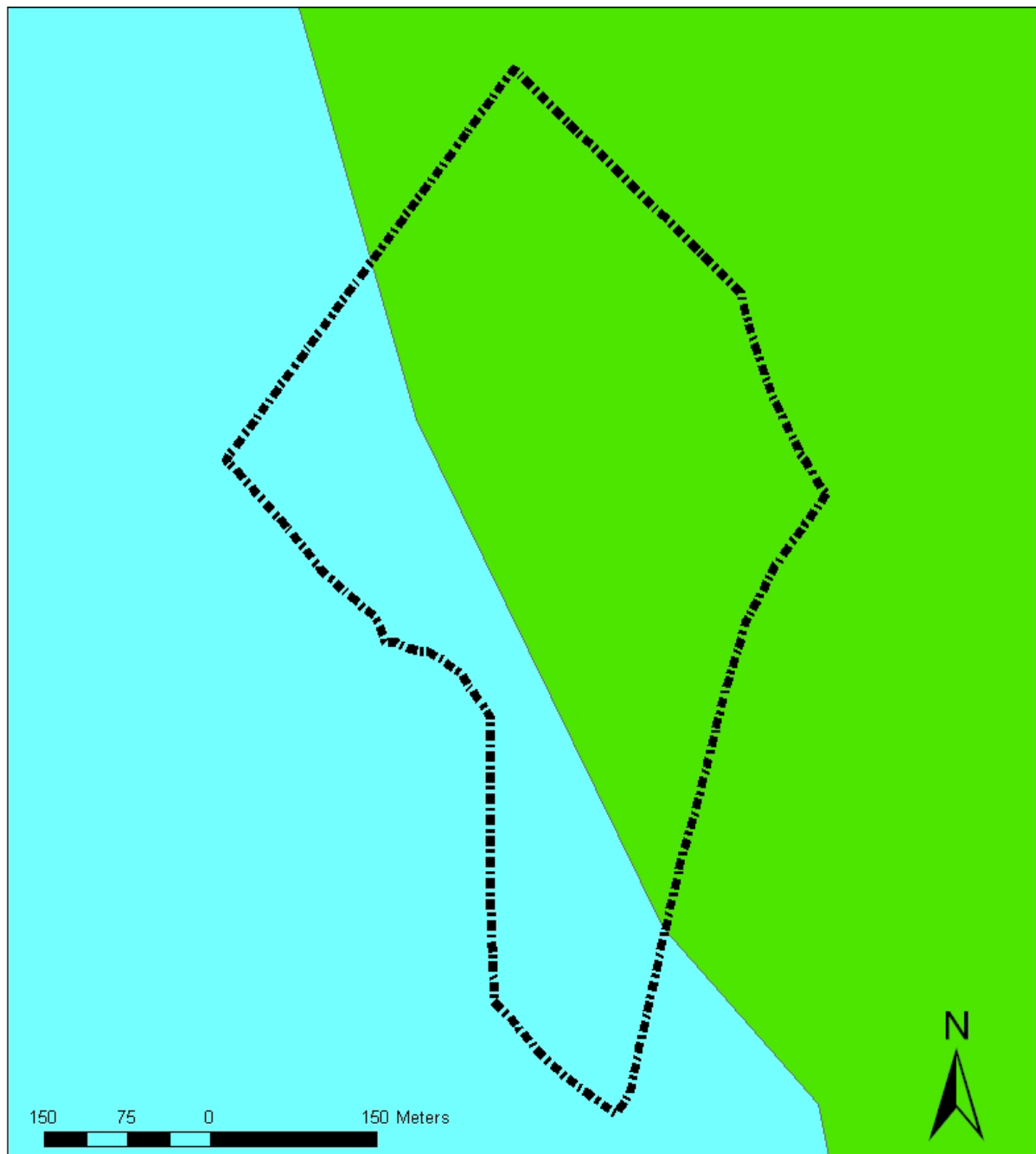

Skoterled

Bilaga 4.

till skötselplan för Luspens naturreservat

Jordartskarta 23H Stensele 1: 1000000

Karta med jordarter, tillhörande skötselplan för Luspens naturreservat dnr 512-7519-2010

Morän

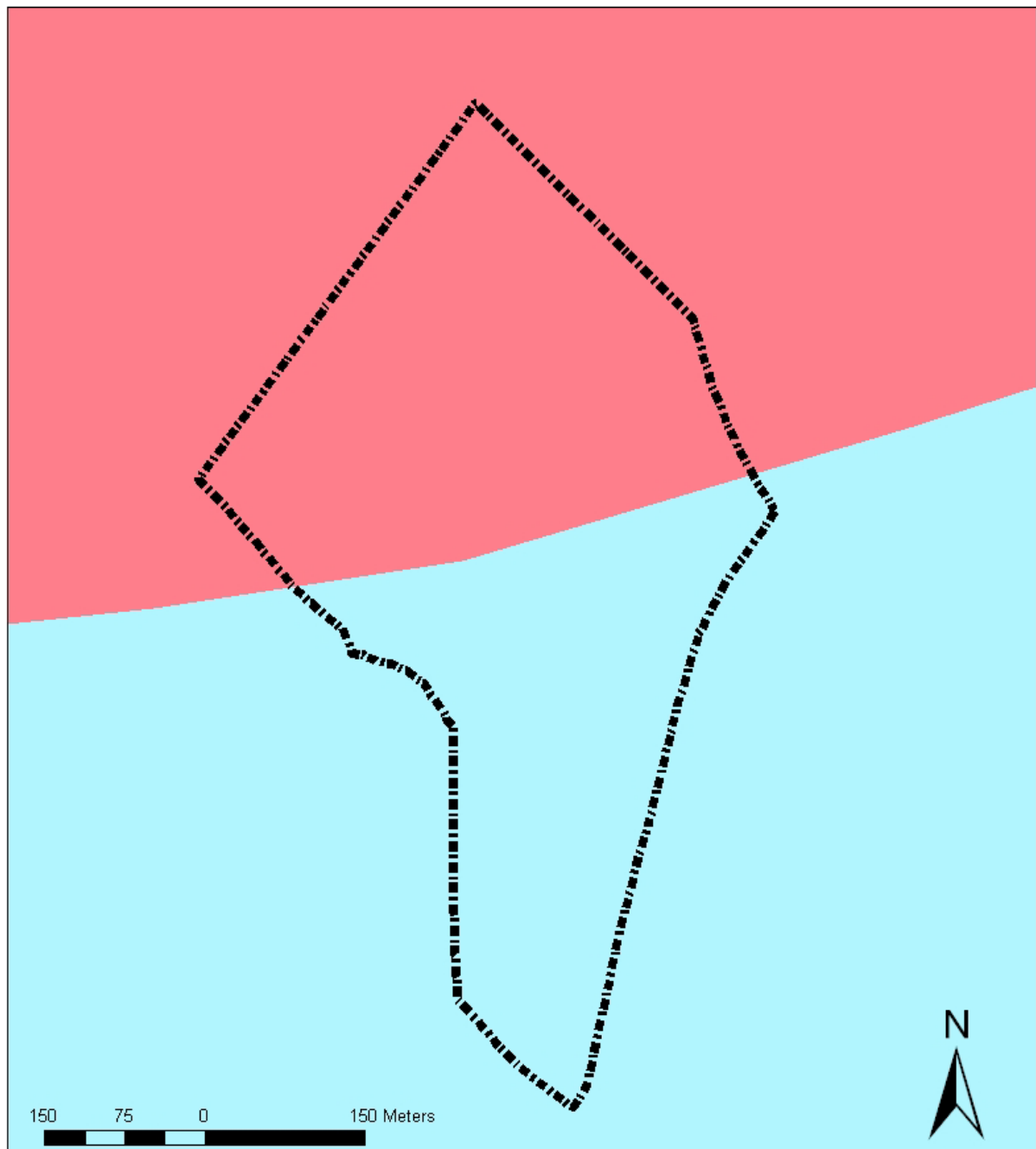

Isälvsavlagringar

Bilaga 5.

till skötselplan för Luspens naturreservat

Berggrundskarta 1:250 000 23H Stensele

Karta över berggrunden, tillhörande skötselplan för Luspens naturreservat dnr 512-7519-2010

Granit

Metagråvacka